

Skiftið út fólkatingsumboðini

Oddagrein

NÚ bert ein vika er til fólkatingsvalið er stóruspenningur um úrslitið av valinum. Seinasta veljarakanningin visir nevnliga, at tað er sera tætt millum teir fyra stóru flokkarnar, minni enn 4%.

SAMBÆRT veljarakanningini standa fólkaflokkurin og tjóðveldisflokkurin til at fáa umboðini. Men stutt er niður til sambandsflokkinn og javnaðarflokkinn.

HÓAST talan er um val til eitt danskt ting, so er greitt, at fólkatingsvalið er eisini er eitt slag av startskoti til løgtingsvalið, sum verður um ikki so langa tíð. Úrslitið av fólkatingsvalinum verður tí eisini eitt gott barometer fyri gongdina við eitt komandi løgtingsval.

HYGGJA vit so eftir tølunum, so er greitt, at tað eru tjóðveldisflokkurin og javnaðarflokkurin, sum standa til størstu framgongdina, meðan sambandsflokkurin er tann, sum er taparin. Eftir okkara tykki kann hetta helst eisini bliva tendensurin til komandi løgtingsval. Hvat tjóðveldisflokkurin viðvíkur, so nýst honum ikki at gera stórvægis fyri at fáa veljarar, tí tað liggur líkasum í luftini – við øllum bankamálunum í bakspeglinum – at fólk vilja vísa sína ónøgd við fæddu danska politikkin og harvið atkvøða fyri tjóðveldisflokkinum. Her liggur tí ein stór uppgáva hjá javnaðarflokkinum at gera fólk greitt, at her hevur flokkurin eisini nakað at bjóða uppá

HINVEGIN vita vit, at tjóðveldisflokkurin fer hvørki nú ella næstu árin at fáa so mikið av veljarum, at hann er førur fyri einsamallur at stinga út í kortið. Hann verður noyddur til at reka realpolitikk, sum hann hevur gjørt øll hini árin. Á eitt skifti fæddi hetta til, at hann fór í samgongu við sambandsflokkinn.

JAVNAÐARFLOKKURIN tyktist vera tann flokkur, sum best fer at megna at reka realistisk politik bæði á fólkatingi og á løgtingi, nú vit fara inn í eina nýggja öld. Flokkurin er ein vinstrahallur flokkur, sum tó eigur traditiðn fyri at kunna arbeiða tvørtur um miðjuna. Flokkurin hevur hesa seinastu tíðina og gjørdi tað eisini undir Atla'sa tíð fædd seg meira á sjálfstýrslisleið, hvat er tað einasta rætta. Flokkurin hevur víst á, hvussu stóran týdning tað hevur, at vit fáa broytt núverandi viðurskipti millum Føroyar og Danmark. Tørvur er á einum heilt nýggjum lógarkarmi, sum kann avloysa verandi Heimastýrslisleið. Vit mugu taka stórri ábyrgd av okkum sjálvum, men hetta má verða gjørt við skili og ikki hissini. Stigið hjá javnaðarflokkinum at fáa allar flokkar til at gera uppskot um framtíðar viðurskiptini millum Føroyar og Danmark er rætt og skilagott, og tað átti at vundið frama hjá øllum flokkum tó við undantaki av sambandsflokkinum, sum við verandi leiðslu bara heldur seg fastan í fortíðina. Javnaðar- og tjóðveldisflokkurin ætla sær ikki at vera partar av øðrum donskum flokkum, tá teir koma á fólkating. Tað ætla fólkaflokkur og samband. Júst henda sannroynd eigur at fáa føroyingar at rakna við og venda verandi fólkatingsumboðum bakið. Tann tíðin er farin. Nú mugu vit byrja heilt av nýggjum.

Sosialurin

Uppundir fólkatingsvalið

Hvat er ein realistisk broyting í okkara ríkisrættarligu viðurskiptum?

At ymiskir flokkar til ymiskar tíðir hava ymiskar loysnir til aktuellið mál er heilt vanligt. Politiska arbeiðið er tá at samskipa hesi sjónarmið, soleiðis at ein loysn finst, sum ein meiriluti vil kennast við. Politisku flokkarnir í eini slíkari semju kunnu tá kenna nakað av teirra aftur í semju, men tó ikki alt. Slíkt er tað, sum vit kunnu kalla gott politiskt arbeiði.

Tjóðveldisflokkurin hevur nú fingið ávísan vind í seglini, og nú verður stovnstætanin av Tjóðveldinum Føroyum havd á lofti í heilum, sum um tað var ein møguleiki, sum lá beint fyri framan. Men taka vit seinastu veljarakanningina, so eigur flokkurin uml. 25% av atkvøðunum, og tað vil so aftur siga, at 75% ikki taka undir við teimum.

Loysingin hevur sostatt ikki ein demokratiskan meiriluta aftan fyri seg hvørki í fólkatingi ella á Føroya Løgtingi.

Sambandsflokkurin, sum undir ongum umstøðum vil gera nakrar sum helst broytingar í okkara ríkisrættarligu viðurskiptum, hevur sambært somu kanning uml. 20% av veljarunum aftan fyri seg. Tað vil so eisini aftur siga, at

uml. 80% ikki taka undir við teirra støðu um als ongar broytingar.

Støða Sambandsflokksins hevur sostatt heldur ikki ein demokratiskan meiriluta aftan fyri seg hvørki í fólkatingi ella á Føroya Løgtingi.

Men eftir eru, tá hesi uml. 25% og hesi uml. 20% eru tikin frá, so ein bólkur, sum telur eini 55-60%. Hetta er ein bólkur, sum ikki vil hava loysing, men samstundis heldur ikki, at viðurskiptini fáa loyvi at verða óbroytt. Spurningurin er so, um tað ber til at mobilisera henda meiriluta í fólkatingi í einum politiskum samstarvi.

Stjórnmálanevndin

Júst hetta er tað, sum Javnaðarflokkurin nú á øðrum sinni hevur roynt við uppskotinum um setan av hesi góðu stjórnmálanevnd. Ein nevnd úr Løgtinginum, sum her heima fer undir at samskipa sjónarmiðini hjá politiska meirilutanum til eitt skilagott føroyskt útspæl. Til eina føroyska semju um broytingar í viðurskiptunum millum Føroyar og Danmark. Ein semja, sum ikki inniber eina loysing, hóast Sambandsflokkurin í einari des-

peratari støðu nú roynir at skjóta okkum hetta í skógvarnar.

Hann fer enná so langt, nú veljaratølini fara eftir hæli, at hann einsamallur tekur sær æruna av øllum framstígum, sum hend eru síðan kreppuna. Hvørki aðrir flokkar í samgongu ella Várhara eiga longur nakran leiklut. Toskurin kom aftur á grunnarnar, tí Edmund vildi hava hann.

Okkara ríkisrættarligu viðurskiptu skulu ikki gerast kastbløka í danska fólkatingssalinum. Tað er ikki á danatigi hetta arbeiðið skal gerast. Tað nyttar lítið Heina O. Heinesen ella nokrum øðrum tjóðveldismanni at boða frá stovnstætanini av Tjóðveldinum Føroyum á Rjóðarpallinum á Christiansborg, tá øll onnur vita, at teir ikki her heima eiga ein meiriluta. Hvørja støðu skulu danir hava?

Eins lítið nyttar tað Johan-

nes Martin Olsen ella nokrum øðrum sambandsmanni fædd eftir fædd at fara fram á Christiansborg, at eingin stavar skal nemast ella broytast í galdandi heimastýrslisleið, tá øll onnur vita, at teir ikki hava meiriluta fyri tí her heima í Føroyum.

Í so máta kann sigast, sum so mangan áður er fært fram, at besta tryggin fyri, at einki fer at henda á sjálfstýrslisleið eru bæði Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin.

Realpolitikkur

Realpolitikkur er at fara út í lívið tann politik, sum hevur ein meiriluta aftanfyri seg. Hvørki sambandshugsjónin ella loysingin hava henda meiriluta, men hinir flokkarnir á tingi sita inni við møguleikanum.

Tí er einasta loysnin, sum hevur ein realistiskan møguleika, tann loysnin, sum Javnaðarflokkurin hevur víst á. Fyrr ella seinni fara vit at ásanna, at so er.

Men vit kunna geva eina týðiliga ábending longu nú við fólkatingsvalið við at geva Javnaðarflokkinum eina álitisvátan.

Jóannes Eidesgaard

Sjálvbjargni

Týskveldið var framløgusendingin hjá tjóðveldisflokkinum, og má eg siga at eg var ikki sýrt forvitin at frætta, hví tjóðveldismenn stilla upp til hetta danska ting, sum teir plaga at taka til, og hvat teir ætla at gera har.

Hóast teir báðir oddafiskarnir í flokkinum ikki luttóku, so var mang fært fram, fyrst og fremst um loysing og tjóðveldi. Men har varð lítið fítkiligt sagt um, hvat hesin flokkur vil í fólkatinginum.

Tó har var ein grundgeving fyri at velja tjóðveldisumboð í fólkatingið, sum eg legði merki til, og tað var, at tjóðveldisflokkurin vil vera til staðar, tá heimastýrslisleið skal til viðgerðar á fólkatingi.

Hetta er sannliga áhugavert, at tjóðveldismenn ætla sær til Danmarkar at víðgera heimastýrslisleiðina, tí her í Føroyum vilja somu menn einki realistisk gera við ríkisrættarlaga spurningin.

Tá føroyingar fóru til Danmarkar eftir kriggið at samráðast um ríkisrættarligu støðu okkara, vóru teir ikki samdir. Tað var stór skomm, og tað gjørdi støðu føroyinga veika.

Hetta má ikki endurtaka seg.

Tí hevur javnaðarflokkur-

in lagt uppskot fyri løgtingið um setan av stjórnmálanevnd at gera uppskot um nýggja skipan av viðurskiptunum millum Føroyar og Danmark. Hesin framerðarhátur skal tryggja, at vit eru vorðin samd, áðrenn vit fara at tosa við hin partin.

Uppskott javnaðarflokksins liggur nú í rættarnevndini, og ikki eru serlig útlit fyri undirtøku frá hinum flokkunum. Hetta er triðju ferð, at javnaðarflokkurin roynir at fáa sett eina stjórnmálanevnd, men ikki hevur eydnast at fáa hetta samtykt í løgtinginum.

Heldur ikki tjóðveldisflokkurin hevur tikið undir við hesum máli, sum er eitt avgerandi stig á leiðini móti stórri sjálvbjargni.

Hví? kunnu vit spyrja. Man tað vera tí, teir eru bangnir fyri sjálfstýrinum?

Í sendingini týskveldið varð eisini sagt, at hetta verður seinastu ferð, at vit føroyingar velja fólkatingsumboð. Eg skilti tað so, at tá fólkatingsval verður aftur, eru ríkisrættarligu viðurskiptini broytt.

Hetta er tað, sum javnaðarflokkurin virkar fyri. Men við tí mótvilja, sum tjóðveldisflokkurin visir hesum máli á løgtingi, verður tað ikki

tjóðveldisflokkinum fyri at takka, um hetta eydnast.

Javnaðarflokkurin er einasti flokkur, sum tekur ríkisrættarlaga spurningin í álvara í Føroyum, og eitt javnaðarumboð á fólkatingi er besta tryggin fyri at føroysku sjónarmiðini koma væl fram, tá

hetta mál kemur til Danmarkar.

Besta leiðin móti stórri sjálvbjargni er at stuðla javnaðarflokkinn eisini til fólkatingsvalið.

Marita Petersen

Tøkk

Øllum tykkum sum sýndu samkenslu og hjálpssemi, tá kæri maður, pápi, verpápi, abbi og langabbi okkara

HANS PAULI HANSEN
Haldarsvík

andaðist og varð jarðaður. Tøkk til tykkum øll, sum vóru um hann, tá hann var sjúkur.

Tøkk til berarar, sangarar, gravarar og annars øll sum hjálpu til við jarðferðini. Tøkk fyri blómur, kransar, uppringingar, brøv og peningagávur.

Og til tykkum sum fylgdu honum á hansara seinasta hvíldarstað.

Fyri tey avvarðandi

Tensa og børnini